

1983 YILI HAC ORGANİZASYONU

Ömer ÖZDER

Başkanlığımız her yıl hac mevsiminde vatandaşlarımızın hac ibadetlerini daha sıhhatli bir şekilde eda edebilmeleri için, büyük bir gayret ve ihti-mam göstererek «Hac Organi-zasyonu» nu yapmaktadır.

Bilindiği üzere, ülkemizin Hac Organizasyonu her yıl Diya-net İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı'nca düzenlen-mektedir. 1983 yılı Hac Organi-zasyonu ile ilgili ayrıntılı bilgi almak, bu konuda yapılan ça-lışmaları değerli okuyucuları-mıza ve hacı adaylarımıza iletme-bilmek için Gazetemizden Ömer ÖZDER'in Hac Dairesi Başkanı Rıza SELİMBAŞOĞLU ile yaptığı röportajı sunuyoruz.

Ö.ÖZDER: 1983 yılı hac organizasyonu hazırlıkları hakkında kısaca bilgi verirmi-siniz?

R. SELİMBAŞOĞLU: 1983 yılı hac organizasyonu-nun gerektirdiği hazırlıklann çalışmaları içerisindeyiz. Dai-remizce yapılan bir takvime göre hazırlıklar aksaksız yürü-tülmektedir.

Ö. ÖZDER: Bu yıl kaç

vatandaşımız ve hangi yollarla hac yolculuğuna çıkacaklar.

R. SELİMBAŞOĞLU: Bu yıl hacca gitmek üzere 36. 450 vatandaşımız müracaat etmiş bulunmaktadır. Bunlar-dan 34. 258 vatandaşımız karayolundan 2192 vatanda-şımız da havayolundan seyahat edeceklerdir.

Ö. ÖZDER: Hacı adaylarımızın hac farizelerini kolaylıkla yerine getirebilmeleri için önceki yıllardan farklı olarak bu yıl alınan tedbirler ve yeni uygulamalar hakkında bilgi verirmisiniz.?

R. SELİMBAŞOĞLU: Bu yıl her yıl olduğu gibi hacı-larımızın hac farizelerini eksik-siz yerine getirebilmeleri için gerekli her türlü tedbir alın-maktadır. Bu cümleden ola-rak, görevlendirilecek perso-nelin seçiminde daha titiz dav-ranılmış, rehber olarak seçilen personelin eğitimi için plan lamalar yapılmıştır. Eğitim merkezlerinde yapılacak bu eğitim için hac menâsikinin ifâ edildiği yerlerin maketleri ha-zırlanmaktadır.

Hacılarımızın kayıbolma-larını önlemek için de tedbirler alınmış, ilk defa bu yıl her hacı için boyuna asılacak madeni künyeler yaptırılmıştır. Tek tip elbise yanında, tek tip et çan-tası ve zezem bidonu uygu-laması da ilk defa bu yıl tatbik edilecektir.

Ö. ÖZDER: Hac seyhata-tinde büyük bir mesele olan pasaport, gümrük, sağlık ve dinî hizmetler konularında bu yıl yapılacak çalışmalar neler-dir, yeterli midir?

R.SELİMBAŞOĞLU: Hacca gidecek vatandaşları-mızın pasaporttan merkeze 1 Temmuz 1983 tarihinde ta-mamen teslim edilmiştir. Bu yıl hacılarımıza verilecek döviz için 25.5.1983 tarihinde T.C. Merkez Bankasına 5 Milyar 990 milyon TL. yatırılmış ve 25.5.1983 tarihi itibarıyla hacı adaylarımız için 92.000.2Q0.-SAR döviz satın alınmıştır. Bu dövizin 51.905.200.- SAR'ı hacı aday-larımız için kiralanan ev-lerde kullanılmak üzere

Suudî Arabistan'a transfer edilmiştir. Binaenaleyh bu yıl da geçen yıl olduğu gibi hacı adayları-mız döviz fiyatlarının artışın-dan etkilenmeyeceklerdir. Pasaportların vize işlemlerine ise 4.7.1983 tarihinden itibaren başlanacaktır. Gümrük işlemleri geçen yıl olduğu gibi bu yılda toplanma bölgesinde yapılacaktır. Sağlık hizmetleri ise geçen yıla oranla daha geliştirilecektir. Mekke'de 50 yataklı bir Türk hastahanesinin açılış çalışmaları sürdürül-mektedir. Hac mevsimine kadar açılış hazırlıklarının bit-mesini ümit etmekteyim. Ayrıca geçmiş yıllarda olduğu gibi tâli sağlık istasyonları açılacak, gezici sağlık ekipleri vasıtasıyla vatandaşlarımızın sıhhi problemleri ikâmetgâh-larında halledilecektir. Dinî hizmetler ise bu konuda eğitilmiş rehber görevlilerimiz tarafından eksiksiz yerine getirilecektir.

Ö. ÖZDER: Suudî Arabistan'a gidiş dönüş güzergâhı ve tarihlerini öğrenebilir miyim? Kara yolu ile hac yolculuğunun Suriye yerine Irak üzerinden yapılması ne gibi kolaylık ve avantajlar sağlayacaktır, açıklar mısınız?

R. SELİMBAŞOĞLU: Karayolundan çıkışlar 25 veya 29 Ağustos 1983 tarihinde başlayacak ve en fazla altı günde tamamlanacaktır. Bütün karayolu çıkışları Mardin-Habur gümrük kapısından kapısından yapılacak, Musul-Bğdat-Kerbalâ-Ar'ar yoluyla Suudî Arabistan'a gidilecektir. Hava yolundan gidecek hacı adayları ise İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana, hava limanlarından çıkış yapacaklardır. Türkiye'den çıkış 30 Ağustos 1983 tarihinde başlayıp 1 Eylül 1983 günü sona erecektir. Dönüş ise 21 Eylül 1983 günü başlayacak, 25 Eylül 1983 günü sona erecektir. Karayolu seyahatinin Suriye yerine Irak üzerinden yapılması bazı kolaylıklar sağlayacaktır. Ancak bu yıl ilk defa okluğu için bazı problemler de getirecektir. Bu yolla gidildiği için Suriye ve Ürdün yerine sadece bir ülkeden geçilerek zaman kazanılacaktır. Ayrıca Irak, vize ücreti almadığı için büyük miktarda bir ödmeden kurtulmuş olacağız. Hacılanmızı taşıyacak otobüslerin iki ülke yerine Irak'a ödeyecekleri ücretlerde de büyük bir tasarruf sağlanacaktır. Kısaca bu yoldan daha kısa zamanda, daha ekonomik ve daha huzurlu bir geçiş yapacağımızı ümit etmekteyim.

Ö. ÖZDER: Din görevlilerimiz, hac seyahati müddetince hacı adaylarına ne gibi hizmetlerde bulunacaklar, bu hizmetler yeterli midir? Hizmet dağılımının ne şekilde olacağını öğrenebilir miyim?

R.SELİMBAŞOĞLU: Din görevlilerimiz hacılara rehberlik görevi yapacaklardır. Organizasyonun disiplinini sağlamak için bütün hacı vatandaşlarımızın görevlilerin ikaz ve işaretlerine uyma zarureti vardır. Görevlilerimiz onlara ibadetlerini eksiksiz yerine getirmede sağlıklarını korumada rehberlik görevi yapacaklardır. Hacca giden her vatandaşımızın görevlilerin işaret ve ikazlarına kulak vermesi bazen hayati önem taşımaktadır. Söz dinlemediği için izdihamda ezilip ölen vatandaşlarımızın sayısı az değildir. Bütün organizasyonda talimat; karagâhtan kabile başkanlarına, onlardan din görevlilerine, onlardan da hacı vatandaşlarımıza intikâl edecek ve uygulanacaktır.

Ö.ÖZDER: Önceki yıl-lardaki organize ile bu yılki organize arasında ne gibi gelişmeler oldu, umumi bir değerlendirmesini yapar mısınız?

R.SELİMBAŞOĞLU: Her yıl görülen eksikliklerin giderilmesine çalışılmaktadır. Yapılan değerlendirmeler, he geçen yıla nazaran bir sonraki yıl hac organizasyonunun başarılı olduğunu ortaya koy-maktadır.

Ö. ÖZDER: Geçen yıl-larda hac mevsimi süresince karşılaşılan problemler neler-di? Bu yıl bu problemler giderilebilecek mi?

R. SELİMBAŞOĞLU: Şüphesiz hac organizasyonunu gerçekleştirilmesinde bir çok problemlerle karşılaşıl-maktadır. Bunların bir kısmı alınan tedbirlerle giderilmek-te, bir kısmının giderilmesi ise mümkün olamamaktadır. Giderilmesi en güç problem, iklim şartlarının ağırlığıdır. Her geçen yıl on gün yaza doğru gelen hac mevsimi bu yıl en ağır şartlarda geçecektir. Bu yıl hacca gidecek vatandaşlarımızın ağır iklim şartlarına hazırlıklı olması, orada rehber görevlilerimizin vereceği talimatlarla harfiyyen uymaları gerekmektedir. Aksi halde hayatlarını tehlikeye atması olacağını akıllarından çıkarmamalıdır"

Ö. ÖZDER: Bu meşak-katli yolculuğun zorluklarını asgariye indirmek için geçmiş yıllann tecrübesiyle hacı aday-larımıza tavsiyeleriniz olacak mı?

R. SELİMBAŞOĞLU: Hacı adaylarımıza tavsiye edi-lecek çok şey vardır. Ancak en önemli bir kaç tanesini arzede-yim:

a) Hac ibadeti, tabiatında zorluklan olan bir ibadettir. Uzun bir seyahati gerektirdiği için seyahatin meşakkati, bunun yanında hac ibadetinin ifası sırasında karşılaşılan güçlükler vardır. Bunları yenebilmenin en kesetirme yolu SABİR'dir. Bu itibarla hacı adayı vatandaşlanmıza kesin sabır tavsiye ederim. b) Geçmiş yıllann verdiği tecrübelerle biz genellikle nerede, ne zaman ve nasıl bir güçlkle karşılaşılaçağını bil-mekteyiz. Bunun için de aldı-ğımız bazı tedbirler vardır. Bu tedbir plânlarımızı hacıları-mıza görevlerimiz vasıtasıyla intikal ettirir, bu vasita ile uygu-lanz. Bu itibarla görevlilerin talimatlarına harfiyyen uyul-malıdır. Meselâ gündüz sıca-ğın şiddetli olduğu zaman-larda evlerde istirahat edilme-si, daha ziyade geceleri çıkıl-ması istendiği takdirde buna riayet edilmelidir. Çünkü bu mevsimde bilhassa bizim ül-kemizden giden insanların sıcak ve güneş çarpması so-nucu öldükleri çok müşahede edilmiştir.

c) Bu yıl hac mevsimi daha da sıcak geçeceğinden, seyahat boyunca sıcaktan korunmak, fırsat buldukça vücudu soğutucu dedbirler uygulamak gerekmektedir. Bu konuda görevlilerce yapı-lacak uyanlara riâyet edilme-lidir.

d) Mekke ve Medine'de her hacı adayı vatandaşımızın kalabileceği meskenler önce-den kiralanacaktır. Ancak bu meskenleri konforlu oteller olarak hayal etmemek lâzım-dır. Bazan on-onbeş kişinin bir arada yere serilmiş birer şilte üzerine uzanıp yatacak-ları yerlerdir

e) Bu yerlerde idareli kul-lanıldığı takdirde zaruri ihti-yaçları giderecek olan su bu-lunacaktır. Ancak-bilhassa idareli kullanılmadığı takdirde- bazen bu suyun da kesildiği, bütün gayretlerimize rağmen bir gün müddetince akmadığı da olacaktır. Her evde arkadaşlarla paylaşılan tuvalet ve banyoların devamlı kullanılır halde bulundurul-ması için itinalı ve temiz kul-lanmak lazımdır.

Yapılacak tavsiyeler çok olmakla birlikte ben öz olarak bunlarla yetiniyorum. Son ola-rak şunu arzetmek istiyorum. Hac maksadı ile Suudi Arabistan'a giden her vatandaşımız evvelâ sağlığını, sonra ibadetini ve daha sonra da grubu içerisindeki ahengi düşünmeli. Bunun için alınan her türlü tedbire riayet etmelidir.